

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PLs. ÚS 24/2018-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. októbra 2018 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Miroslava Duriša, Sergeja Kohuta, Jany Laššákovej, Mojmíra Mamojku, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Ladislava Orosza prerokoval

- návrh Krajského súdu v Bratislave vedený pod sp. zn. Rvp 1159/2018 na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov o súlade § 28 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a

- návrh Krajského súdu v Prešove vedený pod sp. zn. Rvp 1981/2018 na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov o súlade slovného spojenia „od 1 000 000 eur“ v § 28 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a takto

r o z h o d o l :

Veci vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1159/2018 a sp. zn. Rvp 1981/2018 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1159/2018.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bol 7. júna 2018 doručený návrh Krajského súdu v Bratislave, zastúpeného predsedníčkou senátu JUDr. Vierou Šebestovou a členmi senátu JUDr. Dášou Filovou a JUDr. Evou Fulcovou, vedený pod sp. zn. Rvp 1159/2018 na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súlade § 28 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o potravinách“) s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Predmetná vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1159/2018 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorý je podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 schváleného plénom ústavného súdu 14. februára 2018 (ďalej len „rozvrh práce“) členom štvrtého senátu ústavného súdu. Krajský súd v Bratislave podal návrh na začatie konania pred ústavným súdom v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 5 S 161/2017, ktoré bolo z dôvodu podania návrhu ústavnému súdu prerušené uznesením sp. zn. 5 S 161/2017 zo 17. apríla 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. mája 2018.

2. Krajský súd v Bratislave v návrhu zdôrazňuje, že predmetom dotknutého súdneho konania vedeného pod sp. zn. 5 S 161/2017 je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky č. 1843/2017 z 12. júna

2017, ktorým bolo zmenené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu tak, že žalobcovi [REDACTED], bola uložená pokuta vo výške 1 000 000 eur v súlade s § 28 ods. 8 zákona o potravinách.

3. Navrhovateľ uvádza, že v zmysle § 28 ods. 8 zákona o potravinách účinného od 1. apríla 2014 ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 7, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu od 1 000 000 eur do 5 000 000 eur. V prípade tretieho porušenia zákona o potravinách v stanovenom období je tak orgán úradnej kontroly potravín vždy povinný bez ohľadu na akékoľvek okolnosti prípadu uložiť pokutu, ktorej dolná hranica je 1 000 000 eur (ďalej len „miliónová pokuta“), t. j. dolná hranica je tisícnásobne vyššia ako dolná hranica pokuty v prípade tzv. „druhého“ a „prvého“ porušenia zákona o potravinách.

4. Krajský súd v Bratislave argumentuje, že ústava síce výslovne neobsahuje požiadavku, aby pokuta bola primeraná správne deliktu, za ktorý je ukladaná, ale súčasne zo znenia čl. 1 ods. 1 a čl. 13 ods. 4 ústavy vyplýva, že právna úprava správneho trestania musí byť v súlade s požiadavkou materiálneho právneho štátu, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je i prípustnosť zásahov do základných práv len spôsobom a v miere, ktoré obstoja v teste proporcionality. Krajský súd v Bratislave následne podrobil napadnuté ustanovenie testu proporcionality a dospel k záveru, že miliónová pokuta týmto testom neprešla. Podľa názoru Krajského súdu v Bratislave miliónová pokuta *„nezabezpečuje spravodlivú rovnováhu medzi záujmom spoločnosti a ochranou základných práv jednotlivca; je spôsobilá svojou intenzitou zasiahnuť do práva jednotlivca vlastníť majetok a práva jednotlivca na podnikanie nad rámec legitímneho záujmu spoločnosti na stíhaní a potrestaní páchatel'a, a preto nie je v súlade so zásadou minimalizácie zásahov do chránených záujmov“*.

5. Na základe uvedeného Krajský súd v Bratislave navrhuje, aby ústavný súd po prijatí návrhu na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Ustanovenie § 28 ods. 8 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a ods. 4, čl. 35 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, ako aj s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

6. Dňa 8. októbra 2018 bol ústavnému súdu doručený návrh Krajského súdu v Prešove, zastúpeného predsedníčkou senátu JUDr. Monikou Tobiašovou a členmi senátu JUDr. Katarínou Morozovou Nemcovou a JUDr. Mariannom Hoffmannom, PhD., vedený pod sp. zn. Rvp 1981/2018 na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy a podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde o súlade slovného spojenia „od 1 000 000 eur“ v § 28 ods. 8 zákona o potravinách s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Predmetná vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1981/2018 bola pridelená sudkyňi spravodajkyňi Marianne Mochnáčovej, ktorá je podľa rozvrhu práce členkou prvého senátu ústavného súdu. Krajský súd podal návrh na začatie konania pred ústavným súdom v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 6 S 24/2017, ktoré bolo z dôvodu podania návrhu ústavnému súdu prerušené uznesením sp. zn. 6 S 24/2017 z 31. mája 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10. júla 2018.

7. Krajský súd v Prešove spolu s návrhom predložil ústavnému súdu súdny spis, z ktorého vyplýva, že predmetom dotknutého súdneho konania vedeného pod sp. zn. 6 S 24/2018 je preskúmavanie zákonnosti rozhodnutia Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky č. 898/2017 z 24. apríla 2017, ktorým bolo zmenené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu tak, že žalobcovi [REDAKOVANÉ], bola uložená pokuta vo výške 1 000 000 eur v súlade s § 28 ods. 8 zákona o potravinách.

8. Krajský súd v Prešove zastáva názor, že napadnutá právna úprava porušuje rovnosť subjektov právnych vzťahov pred zákonom, nerešpektuje uvedené ustanovenia ústavy a dodatkového protokolu, a to bez splnenia limitov pre obmedzenie základných práv a slobôd v zmysle čl. 13 ods. 4 ústavy. Navrhovateľ ďalej uviedol, že *«zákonodarca má nespochybniteľné právo a povinnosť formovať politiku štátu vo veciach ochrany zdravia obyvateľstva a bezpečnosti potravín, toto jeho právo však nie je absolútne. Zákonodarca je*

tiež v rámci svojej normotvornej činnosti významne limitovaný, a to povinnosťou zaistiť súlad právnej úpravy s ľudskými právami tak, ako sú vymedzené v záväzných vnútroštátnych a medzinárodných prameňoch práva. Obzvlášť vo vzťahu k právnej úprave sankcií ako právnym následkom správnych deliktov platí, že nepostačuje len dodržiavanie požiadavky „nulla poena sine lege“, ale je nevyhnutné, aby zákonom ustanovená právna úprava bola aj primeraná sledovanej ochrane.».

9. Rovnako ako Krajský súd v Bratislave aj Krajský súd v Prešove aplikujúc test proporcionality dospel k záveru, že napadnutá právna úprava týmto testom neprešla.

10. Na základe uvedených skutočností Krajský súd v Prešove navrhuje, aby ústavný súd po prijatí návrhu na ďalšie konanie rozhodol, že *«slovné spojenie „od 1 000 000 eur“ v ustanovení § 28 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 prvou vetou a druhou vetou Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.)».*

II.

11. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Podľa prvej vety § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

12. Podľa čl. II ods. 10 rozvrhu práce v záujme hospodárnosti konania môže plénum ústavného súdu rozhodnúť o spojení vecí patriacich do jeho pôsobnosti, ktoré boli pridelené rôznym sudcom spravodajcom, na spoločné konanie, ak tieto veci spolu skutkovo súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Návrh na rozhodnutie o spojení môže plénu

ústavného súdu podať sudca spravodajca vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje, alebo predsedníčka ústavného súdu. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne plénum inak, sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr.

13. Ústavný súd konštatuje, že v obidvoch veciach je navrhovateľom všeobecný súd, v oboch prípadoch ide o návrhy na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, ktorými na základe obdobnej argumentácie konajúce súdy namietajú nesúlad § 28 ods. 8 zákona o potravinách. Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd považuje za dôvodné v záujme hospodárnosti konania spojiť konania o uvedených návrhoch na spoločné konanie.

14. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 CSP rozhodol, že veci ním vedené pod sp. zn. Rvp 1159/2018 a sp. zn. Rvp 1981/2018 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1159/2018.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2018